

Anbragte unges modstand i samarbejdet

Denne fortælling er til dig, der arbejder med anbragte børn og unge, som udtrykker stor vrede og modstand i samarbejdet. I praksisfortællingen kan du læse om arbejdet omkring Jonas, og om hvordan de fagprofessionelle med empati, faglighed og nysgerrighed lykkes med at reducere konflikter og øge Jonas' trivsel under anbringelsen.

I de supplerende materialer til praksisfortællingen kan du få inspiration til at arbejde med de unges indefra-perspektiv, low-arousal pædagogik og de mentaliseringssvigt, vi som fagpersoner kan opleve.

Når Jonas råber så højt, at ingen kan høre ham – om at navigere i modstand med faglighed og empati

Som leder på et børne- og ungehjem oplevede jeg en kompleks situation med Jonas, en 15-årig dreng, hvis modstand mod anbringelsen udgjorde en stor udfordring for os. Jonas kunne ikke se formålet med at være anbragt, han udfordrede personalet og den pædagogiske ramme gennem sin adfærd og sin konfronterende måde at kommunikere på. Han råbte skældsord, kom med trusler og gik og gik fysisk helt tæt på os, når han blev vred. Det havde ført til en følelse af magtesløshed og frustration hos hele personalegruppen, hvilket var begyndt at præge os i mødet med Jonas.

Min primære opgave var at bevare overblikket over anbringelsesforløbet og sikre koordineringen af de forskellige indsatser. Det var vigtigt for mig, at vi sammen var undersøgende og nysgerrige på de bagvedliggende årsager til Jonas' vrede og modstand – i stedet for at fokusere på hans umiddelbare adfærd. Var det mon fordi, han var utryk ved os? Handlede det om livslange erfaringer med svigt og afvisning? Ville han ikke miste sin sociale position? Var han vred på os? Der kunne være mange mange årsager.

Det gør noget ved os fagprofessionelle

Ret hurtigt kunne jeg se, at vi havde en opgave med at bevare vores professionalisme i tilgangen til Jonas på grund af den begyndende forråelse og resignation, der bredte sig iblandt os. Et centralt element i min dialog med pædagogerne var derfor at forstå og dele deres reaktioner på Jonas' adfærd, f.eks. når han blev krænkende eller i vrede kunne sige "jeg slår jer allesammen ihjel".

Det krævede fokus på den psykologiske tryghed i personalegruppen, da det for nogen var sårbart at dele egne følelsesmæssige reaktioner og handlinger. Vi fik blandt andet talt om, at det er helt naturlige og forståelige følelser, vi alle kender til. Vi fik skabt en

fælles forståelse af, at det kunne være hjælpsomt at blive endnu klogere på, hvordan vores reaktioner påvirkede interaktionen med Jonas, så vi sammen kunne genkende, forebygge og håndtere situationer, hvor vores egen evne til at mentalisere blev udfordret.

Jonas' indefra-perspektiv

Undervejs i samarbejdet med Jonas blev vi mere og mere opmærksomme på, at han skulle have større ejerskab til de beslutninger, der blev truffet omkring ham så han kunne se meningen med sin anbringelse. Dette krævede en ændret tilgang fra vores side, hvor vi gjorde en stor indsats for, at Jonas' indefra-perspektiv kunne komme til udtryk. Her var vi godt hjulpet af trivsels- og tryghedsplaner fra LA2, der med overblik og støtte-spørgsmål gjorde det konkret og visuelt, hvordan vi kunne få adgang til Jonas' perspektiv. Vi besluttede også at afprøve metoden 'Motivational Interviewing', der er en samtaleteknik designet til at undersøge og understøtte en persons egen motivation til forandring – blandt andet ved at udforske ambivalens. Flere oplevede metoden svær i praksis, men den hjalp os til at skabe et mere samarbejdsorienteret og mindre konfronterende miljø, hvor Jonas i højere grad følte sig hørt og forstået.

Den dag, vi ændrede praksis

En dag, hvor Jonas havde været involveret i en voldsom konflikt, gjorde vi noget nyt. I stedet for at problematisere Jonas' adfærd og sætte tydelige grænser for ham, som vi ellers plejede at gøre, stoppede vi op og reflekterede over, om vi selv var på vej til at opleve et mentaliseringssvigt. Det var vi. Vi trak os fysisk væk fra Jonas, for det havde han igennem samarbejdet om LA2 planerne fortalt os, havde en deeskalerende effekt. Han fik lov til at ryge, hvilket vi ikke tidligere havde givet ham lov til i konfliktsituationer, fordi vi havde oplevet det som en belønning for en uhensigtsmæssig adfærd. Men det hjalp faktisk Jonas, og det var med til at få ham i ro. Og vi afledte ham i rygegården med samtaler om hans store interesse for dyre sneaks.

Igennem vedvarende refleksion over, hvordan vores praksis påvirkede Jonas, og en nysgerrig insisteren på at arbejde med Jonas' motivation og indefra-perspektiv, fik vi mulighed for at indgå i nye former for interaktioner med ham. Det mindskede konflikterne, så vi i stedet kunne arbejde på at skabe en tryg og mere forstående atmosfære, som gradvist førte til, at Jonas begyndte at åbne op og vise lidt interesse for behandlingsforløbet. Jonas delte pludselig sine frustrationer og frygt. Det var tydeligt, at den ændrede tilgang og dét at lytte og i højere grad anerkende hans perspektiver havde en positiv indvirkning og gjorde hans modstand mod anbringelsen mindre. Der var stadig konflikter og udfordringer i samarbejdet, men der blev længere og længere tid imellem dem.

Forløbet med Jonas bekræftede min tro på, at alle stemmer skal høres, især de unges, som nogle gange råber så højt, at ingen 'kan høre dem'. Jonas' umiddelbare modstand blev en katalysator for forandring og udvikling – både i hans egen proces og i vores tilgang som fagprofessionelle.

Praksisfortællingen er fiktiv, men inspireret af erfaringer fra forskellige situationer. Fortællingerne indeholder ikke personhenførbare oplysninger

